

« zurück blättern vor »

SZNUROWAĆ v. imp., ab 1415; auch *snurować*, *sznorować*. **1)** ‘zwei Enden von etw. verbinden, indem man eine Schnur, ein Band oder einen Schnürsenkel durch löcher fädelt’ – ‘łączyć dwa brzegi czegoś, przewlekając sznurek, tasiemkę, sznurówkę przez dziurki’: 1618 P.Kchan.J. 317, L *Koszulą złotem wyszytą panieńskie piersi sznurowała*. o (†1696) 1764 Pot. Syl. 87, L *Sznurować tlóмок*. o 1769–1777 Zab. 7 133, L *Każdy anatomik nieprzyjacielem ieft sznurowania i wszyskkich ciała ludzkiego więzów*. o (1853) 1900 Kaczk.Murd. I 77, DOR *Miała na sobie suknię ciemną, jedwabną, sznurowaną z przodu*. o 1952 Pytl.Požegn. 7, DOR *Pośpiesznie sznurował buty i zawiązał skarpety*. – SPXVI, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. **2)** ‘mit einer geschwärzten Schnur eine gerade Linie auf einem Baumstamm ziehen’ – ‘odbijać poczernionym sznurkiem linię prostą na pniu drzewa’: 1415 MMAe XVI nr 36, STP *Eadem robora debet (sc. carpentarius) taliter attenure securibus in borra, quod duntaxat circa ecclesiam debent disponi secundum snur al. snurowacz*. o [LBel.] vor 1812 Mag.Mskr., L *Sznurować, u cieśli, sznur głównią zczerniony odbić*. – STP, L, SWIL, SW (cieś.). **3)** *sznurować usta* ‘das Gesicht verziehen; übertr. schweigsam, zurückhaltend im Gespräch sein, schweigen’ – ‘zaciskać usta; przen. mówić mało, być powściągliwym w rozmowie, milczeć’: 1558 Kosz. Lor. 44b, L *Kto słowa tworząc, ufta sznuruje, ten co złego uczyni*. o 1765–1784 Mon. 70 159, L *Sznurowanie gębusi, podrygi i cedzenie slinki, nie uprawia nas w tę, którzy pragniemy, opinią*. o 1949 Brand.K.Troja 210, DOR *Nasz zakład, monsieur – dodała, sznurując usta – pamięta czasy Drugiego Cesarstwa, przyjmujemy tylko przyzwoitych gości*. – SPXVI, CN, TR, L, SWIL, SW (przen.), DOR. **4)** ‘von einigen Raubtieren: so laufen, daß die Fährte einer Schnur ähnelt’ – ‘o niektórych drapieżnikach: bieć w ten sposób, że linia tropu przypomina sznur’: [hapax] 1922 Kors.Rok 151, DOR *Idąc kłusem, wilk “sznuruje”, to jest stawia ślady trop w trop w linii mniej więcej prostej*. – nur DOR. o **Var:** *snurować* v. imp., 1415 MMAe XVI nr 36, STP o [LBel.] 16.Jh. SPXVI – STP, SPXVI; *sznorować* v. imp. – TR; *sznurować* v. imp., 1454 R XLVII 352, STP – STP, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. o **Etym:** **1)** mhd. *snüeren* v., ‘mit der Schnur abmessen; binden’, LEX, nur für Inh. 1, 2. **2)** nhd. *schnüren* v., ‘mit der Schnur messen, mit der Richtschnur zeichnen; mit einem Seil umwinden, zusammenziehen; (von Wölfen, Füchsen u. dgl.) laufen’, GRI, nur für Inh. 1, 2, 4. o **Der:** *usznurować* v. pf., 1558 Kosz.Lor. 41, L, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1, 3; *sznurować się* v. imp., 1568 RejZwierc 137v, SPXVI, zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *odsznurować* v. pf., 1596 Volck Ooo 3, SPXVI, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1, 3; *obsznurować* v. pf., 1607 Warg.Radz. 292, L, zuerst geb. L,

nur für Inh. 1; *zasznurować* v. pf., (1695) 1722 Past.F. 241, L, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1, 3; *sznurówka* subst. f., ‘Frauenkorsett’, 1767 Comp. 705, L o (1769) 1981 Krusiński 102, zuerst geb. TR, nur für Inh. 1; *osznurować* v. pf., 1790 Jezier.Repicha 96, DOR, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1; *przysznurować* v. pf., (1790) 1979 Albertr. 61, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1; *rozsznurować* v. pf., 1775–1806 Teat. 786 141, L, zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *zesznurować* v. pf., 1793 Perz.Lek. 2 7, L, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1, 3; *dosznurować* v. pf., zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1; *wsznurować* v. pf., zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1; *wysznurować* v. pf., (1825) 1898 Hof.Kl.Dziennik 20, DOR, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1; *przesznurować* v. pf., zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1; *podsznurować* v. pf., zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1; *posznurować* v. pf., [hapax] 1937 Łow.Pol. 4 565, DOR, zuerst geb. DOR, nur für Inh. 1.

« zurück blättern vor »